

ده گام با امام

در سی ام شهریور ۱۲۸۱ خورشیدی، در شهر خمین از توابع استان مرکزی، در خانواده ای اهل علم و دانش و تقوا چشم به جهان گشود. او را سید روح الله نامیدند. پدرش آیت الله سید مصطفی موسوی فرزند علامه سید احمد موسوی بود که هر دو از علمای صاحب نفوذ اراک به شمار می رفتند و مادرش، هاجر، فرزند آیت الله میرزا احمد خوانساری بود. سید روح الله پنج ماهه بود که پدرش در مسیر خمین به اراک مورد حمله جمعی از اشرار قرار گرفت و به لقاء الله پیوست. در نتیجه روح الله دوران طفولیت را به یتیمی گذراند.

از همان دوران کودکی در محیط علم پرور خانواده به کسب علم و دانش پرداخت. پس از گذراندن دوره های مقدماتی، برای تکمیل تحصیلات دینی به اراک رفت و از محضر استادانی چون آیت الله محمدعلی بروجردی و آیت الله محمد گلپایگانی بهره برد. با عزیمت آیت الله شیخ عبدالکریم حائری به قم، او نیز راهی قم شد و از محضر استادان بزرگی چون آیت الله حائری و آیت الله محمدعلی شاه آبادی استفاده کرد و در حالی که تنها ۲۵ سال داشت، به درجه اجتهاد رسید.

در کنار تحصیل علم به تدریس نیز مشغول شد. در حالی که ۲۷ سال داشت و در زمانی که برپا کردن کرسی درس فلسفه در حوزه چندان رونقی نداشت و با مخالفت هایی نیز روبه رو بود، برای طلاب کرسی درس فلسفه برپا کرد. آغاز رونق گرفتن کرسی های درس ایشان در قم، با ورود آیت الله سید حسین طباطبایی بروجردی به قم مصادف شد؛ چهره ای که به تدریج و تا سال ۱۳۴۰ به اصلی ترین مرجع تقلید جهان شیعه بدل شد. در این دوران، آیت الله خمینی (ره) چهره ای سرشناس در میان علمای قم بود و جمع قابل توجهی از طلاب جوان اطراف او گرد آمدند.

با درگذشت آیت الله بروجردی در فروردین ۱۳۴۰، آیت الله خمینی (ره) به عنوان یکی از گزینه های اصلی مرجعیت مورد توجه قرار گرفت. سخنان و نامه های او خطاب به شاه در مهرماه ۱۳۴۱ علیه «لایحه انجمن های ایالتی و ولایتی»، وی را در کانون توجهات قرارداد. چند ماه بعد، رفزاندوم رژیم پهلوی برای طرح موسوم به «انقلاب سفید» را نقد و تحریم کرد. این اقدامات واکنش تند رژیم پهلوی را به دنبال داشت. مأموران امنیتی رژیم در نوروز ۱۳۴۲ با حمله به مدرسه فیضیه، به ضرب و شتم طلاب و مردم اقدام کردند که این اقدام واکنش آیت الله خمینی (ره) را به دنبال داشت. آیت الله خمینی (ره) در عاشورای ۱۳۴۲ بار دیگر رژیم پهلوی و شخص شاه و همچنین رژیم اشغالگر صهیونیستی را آماج سخنان کوبنده خود قرارداد. در نتیجه این اتفاقات آیت الله خمینی (ره) بازداشت و از قم به تهران منتقل شد. این اقدام قیام مردم تهران و ورامین را به بار آورد که بعدها به قیام پانزدهم خرداد مشهور و نقطه عطفی در تاریخ انقلاب اسلامی شد.

۸ در ۲۶ دی ۱۳۵۷، شاه با انتصاب شاپور بختیار به سمت نخست‌وزیری، ایران را ترک کرد. خروج شاه موجی از شعف و شادی را در ایران برانگیخت. واکنش امام خمینی (ره) به این اتفاق، اعلام تصمیم بازگشت به کشور بود. با وجود تلاش‌هایی که دولت بختیار برای ممانعت از ورود امام به ایران کرد، در ۱۲ بهمن ۱۳۵۷ امام از پاریس به تهران آمد و پس از پانزده سال دوری، در میان استقبال گسترده مردم به میهن بازگشت.

۹ در فاصله ۱۲ بهمن تا ۲۲ بهمن ۱۳۵۷، جدال میان دولت بختیار و جبهه انقلاب ادامه یافت و در ۲۲ بهمن، با اعلام سقوط دولت بختیار، پیروزی انقلاب اسلامی به رهبری امام خمینی (ره)، به صورت رسمی اعلام شد. در نتیجه، دولت موقت به ریاست مهدی بازرگان که از سوی امام به این سمت برگزیده شده بود، زمام امور کشور را به دست گرفت.

۱۰ در ۱۱ و ۱۲ فرودین ۱۳۵۸، به دستور امام خمینی (ره)، نظام جمهوری اسلامی به رأی عمومی گذاشته شد و این الگوی حکمرانی با رأی ۹۸٫۲ درصدی از سوی جامعه ایران مورد تأیید قرار گرفت. در ۱۲ مرداد ۱۳۵۸ انتخابات مجلس خبرگان قانون اساسی برگزار شد. اعضای منتخب کار تدوین قانون اساسی را آغاز کردند و پیش‌نویس آن را در ۲۴ آبان ۱۳۵۸ به پایان رساندند. این قانون در همه‌پرسی قانون اساسی در ۱۱ و ۱۲ آذر همان سال، با رأی ۹۹٫۵ درصدی مردم به تصویب رسید و مبنای نظام جمهوری اسلامی شد.

۵ رویکرد انقلابی آیت‌الله خمینی (ره)، در میان ملت ایران جایگاهی کم‌نظیر به او بخشید. این جایگاه در قیام پانزدهم خرداد خود را نمایان کرد. در پی این قیام، رژیم پهلوی به ناچار آیت‌الله خمینی (ره) را آزاد کرده بود. با تصویب لایحه کاپیتولاسیون در مهرماه ۱۳۴۲، خمینی (ره) پیام هشدارآمیزی خطاب به رژیم پهلوی صادر کرد. در نتیجه، دوباره بازداشت و این بار به ترکیه و سپس به نجف تبعید شد. با تبعید آیت‌الله خمینی (ره)، شبکه طلاب جوانی که در سال‌های قبل گرد او جمع شده بودند، دست به کار برپایی جنبشی انقلابی در سرتاسر ایران شدند؛ جنبشی که به تدریج در کنار جنبش‌های سیاسی دیگر داخل ایران رشد یافت و زمینه انقلابی عظیم را فراهم کرد.

۶ در آبان ۱۳۵۶، درگذشت مشکوک آیت‌الله سید مصطفی خمینی، فرزند ارشد آیت‌الله خمینی (ره)، که در ارتباط وی با شبکه انقلابی داخل کشور نقش مهمی داشت، زمینه‌ساز اتفاقی بزرگ شد. انتشار مقاله‌ای اهانت‌آمیز علیه آیت‌الله خمینی در روزنامه اطلاعات، در کنار شهادت فرزند ارشد ایشان، خشم و قیام مردم قم را به دنبال داشت که با سرکوب مواجه شد. این رویداد موجب شکل‌گیری سلسله قیام‌های دیگری در سایر شهرهای ایران شد که در واکنش به سرکوب قیام‌های قبلی شکل می‌گرفتند.

۷ سال ۱۳۵۷ سال اوجگیری انقلاب مردم ایران به رهبری آیت‌الله خمینی بود. از این سال، در میان مردم از آیت‌الله خمینی (ره) با نام امام خمینی نام برده می‌شد. امام خمینی (ره) با پیام‌های پی‌درپی خود در واکنش به رخدادهای داخل ایران، به هدایت جریان انقلاب پرداخت. این وضعیت باعث شد امام در مهرماه ۱۳۵۷ با فشار حزب بعث عراق مجبور به مهاجرت از عراق شود. امام اول قصد عزیمت به کویت را داشت اما با ممانعت دولت کویت تصمیم گرفت به پاریس برود. این اقدام در جریان توفنده انقلاب تأثیری نداشت و راهپیمایی‌ها و تظاهرات مردمی به سراسر ایران گسترش یافتند.